

# Čo najviac rezonovalo na samite slovenských stavebných lídrov



Author: SF / Juraj Pokorný | Published: 10.12.2010

## Chýba plynulá a dostatočná zásoba práce

„Ministerstvu dopravy by som chcel tlmočiť, že každej stavebnej firme ide o to, aby z prostredia štátu vychádzala čistá, transparentná, priesračná a včasná legislatíva. Stavebný sektor býva obviňovaný, že štípe ako osi. Áno, štípeme, ale ako včely. Ak máme stabilitu, prinášame med a vytvárame hodnoty,“ metaforicky priblížil úvodom prezident Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska (ZSPS) Zsolt Lukáč. Pokiaľ prognózy sľubujú v najbližšom období lepšie čísla pre ekonomiku, pre stavebníctvo to vraj neplatí. „Akékoľvek zneistenie stavebného trhu vrátane organizačných zmien parametrov zadefinovania verejných zákaziek stavebných podnikateľov zneisťujú,“ vyjadril sa ohľadom aktuálnych pomerov. „Odvetvie stavebníctva sa pozviecha, keď bude mať slušný občan slušný plat, za ktorý si bude môcť dovoliť slušný úver,“ uzavrel Lukáč s tým, že záujmom ZSPS je zamestnávať ľudí, nie robiť politiku.

Minister dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR Ján Figel' hovoril o príležitosti pre cestárov, ktorá sa črtá v kumulatívnej hodnote 1,5 miliardy eur. Uprednostňovať dodávateľov z domáceho prostredia a kvalitu pred prehnane nízkou cenou je preňho prioritou. „Chceme transparentnosť a nulovú toleranciu i investície do infraštruktúry,“ podotkol. Hoci sa stretnutie nieslo v atmosfére akademickej ohľaduplnosti, terajšie napäté vzťahy medzi vedením rezortu a subjektmi podnikajúcimi na stavebnom trhu nebolo možné prehliadnuť. Okrem podpory rozvoja bývania sa v rozpočte na rok 2011 plánujú veľké a stredne veľké zákazky v dopravných pozemných stavbách, ktorých objem má byť údajne najväčší za uplynulých 10 rokov.

„Počuli sme tu veľa pozitívneho. Ale skutočnosť je taká, že pre mnohé spoločnosti sa stratila zásoba práce. Kapacity stavebných firiem sú dnes vyťažené maximálne na 70 percent a veľké stavby majú ‚volebný charakter‘. Trh sa oživí len veľkými zákazkami a veľkými zásobami práce,“ nazdáva sa obchodný riaditeľ spoločnosti Doprastav Ján Záhradník. Rozsiahle stavby podľa neho nateraz skončili, PPP projekty sa kontinuálne nenapojili, takže vznikol značný prepad. A ako zhodnotil terajší a nasledujúce roky? „2010 bol rok poklesu, 2011 rok prežitia a rok 2012 rok mierneho rastu.“ Upozornil tiež na fakt, že podľa údajov ÚVO bolo vlani 611 súťaží zrušených.

## Morálka a disciplína musia pochádzať od štátu

Ján Kato - generálny riaditeľ spoločnosti Váhostav-SK, ktorá musela v roku 2010 pristúpiť k výraznej redukcii počtu zamestnancov, súhlasí: „V roku 2011 očakávame istú stagnáciu. Dnes vstupujeme už aj do

menších zákaziek, zmenili sme aj ich druh - napríklad na protipovodňové opatrenia.“ Ako podotkol, štruktúra ponuky v bývaní nezodpovedá kúpnej sile obyvateľstva. Stavebníctvo je jedným odvetvím „zotrvačné“, vykazujúce 1- až 2-ročný posun za hospodárskym cyklom. Slovensko podľa Kata nespĺňa ani čísla ohľadom odkanalizovania obcí, ku ktorým sa zaviazalo EÚ.

„Dôležité je, aby sa stratégia nemenila každé štyri roky, keď nastupuje nová vláda. Morálka a disciplína musia pochádzať od štátnych inštitúcií, keďže celý proces sa začína u nich,“ zdôraznil generálny riaditeľ stavebnej firmy Strabag Vlastislav Šlajs, narážajúc na platobnú nedisciplínu štátu. PPP projekty pritom označil za dôležitú a plynulú zásobu práce. Za pálčivý problém považuje prikrátke termíny na realizáciu zákaziek, ktoré výrazne ovplyvňujú kvalitu práce. Ďalšou rizikovou vecou sú pevné jednotkové ceny po celý čas trvania zákazky. „V súčasnosti máme výhodu, že sa na Slovensku podieľame na dvoch väčších projektoch, takže bezprostredné prepúšťanie pracovníkov zatiaľ nehrozí. Tento stav považujeme za udržateľný, pokiaľ získame ďalšie zákazky, ktoré nám vytvoria dostatočnú zásobu práce do budúcich rokov,“ neskryval Vlastislav Šlajs.

Tibor Kočvara, generálny riaditeľ spoločnosti Skanska SK, kritizoval administratívne prekážky pri výberovom konaní. Proces oddalovania výberu dodávateľa podľa jeho názoru zneisťuje trh (estakáda nad Považskou Bystricou) a každá zmena vlády stavebníctvo vždy nejakým spôsobom postihne. Módou je dokončovať stavby na konci volebného obdobia. Naplánované i schválené kontrakty sa však s politickou zmenou spravidla prehodnocujú. „Do budúcnosti hľadáme s miernym optimizmom,“ uzavrel Kočvara s poukázaním na to, že určité rastové možnosti vidno aj v Poľsku a Švédsku.

### **Nie kvalita, ale cena si svojho zákazníka nájde**

„Celý rok sme pocítovali znižovanie dopytu po zahajovaní nových investícií zo strany súkromného sektora. Dopyt verejného sektora po nových investičných príležitostiach bol obmedzený pre intenzívny volebný rok. Zmena vlády a vedenia miest a obcí spôsobila, že investičné aktivity - štátne i komunálne - boli absolútne obmedzené,“ postťažoval sa Ján Majerský, generálny riaditeľ spoločnosti PROMA vykonávajúcej investičnú prípravu stavieb.

„Očakávame, že v budúcom roku, predovšetkým v prvom polroku, bude ešte istý pokles odvetvia. To znamená, že z vlastných a z bankových zdrojov musíme pokryť vnútorné straty, ktoré vznikajú v dôsledku nedostatočnej výrobnéj náplne. Máme plán úsporných opatrení, do ktorých patrí aj prepúšťanie, a vývoj starostlivo analyzujeme,“ povedal k aktuálnej situácii predseda predstavenstva spoločnosti Inžinierske stavby Pavol Kováčik.

„Euro vytvorilo dobré podmienky na dovoz. Dnes však už neplatí, že kvalita, ale - cena si svojho zákazníka nájde,“ popísal trpkosť praxe generálny riaditeľ Považskej cementárne Ladce Anton Barcák, čím mal na mysli podmienky verejných súťaží.

Slovenské stavebníctvo má vraj to najhoršie už za sebou. Spoločnosti očakávajú v roku 2011 už iba mierny pokles odvetvia (o 1,3 %) a od roku 2012 jeho opätovný rast - priemerne o 4,6 %. V ďalšom komentári k výsledkom Kvartálnej štúdie slovenského stavebníctva 11/2010 pokračoval riaditeľ spoločnosti CEEC Research Jiří Vacek. A s ktorými problémami sa pasujú firmy najčastejšie? Analýza v stovke stavebných subjektov začiatkom novembra ukázala, že je to najmä nízky dopyt, zvýšenie efektivity fungovania, vysoká miera byrokracie a korupcie, ktoré od roku 2007 vraj konštantne narastajú (v roku 2010 až 38 % firiem uvádza, že bolo požiadanych o úplatok).

Šéfkou oddelenia stavebníctva, konjunktúry, vedy a techniky Štatistického úradu SR Dagmar Blahová potvrdila, že prezentované závery kvartálnej analýzy sú v plnom súlade s výsledkami spracovávanými ŠÚ z konjunkturálnych zisťovaní vykonaných na súbore podnikov s prevažujúcou stavebnou činnosťou.

**Kto je kto - čo je čo...**

CEES Research (Výskum potenciálu stavebníctva v krajinách strednej a východnej Európy) je najväčším výskumom svojho druhu založeným v roku 2005. Od tých čias poskytuje bezplatne štúdie o aktuálnom stave a očakávanom vývoji stavebného odvetvia v 10 krajinách strednej a východnej Európy. Všetky jeho štúdie a analýzy sú založené na údajoch získaných z pravidelných štruktúrovaných interview s kľúčovými predstaviteľmi vybraných najväčších, stredných i malých stavebných spoločností.

KPMG je globálna sieť firiem poskytujúcich profesionálne služby v oblasti auditu, daní a poradenstva. Jej členské firmy pôsobia v 144 krajinách a zamestnávajú vyše 137-tisíc odborníkov. KPMG Slovensko je nezávislým členom medzinárodnej siete KPMG a na Slovensku pôsobí od roku 1991 ako popredná audítorská a poradenská spoločnosť. Dnes tu má vyše 300 zamestnancov a 12 partnerov.

Zdroj a foto - CEEC Research

---

10.12.2010 09:21, SF / Juraj Pokorný